

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите
Областна дирекция "Земеделие" - Враца

ЗАПОВЕД

№ 194/23.08.2021 г.

На основание чл. 19, ал. 9 и ал. 4, т. 4 от Закона за администрацията и чл. 3, ал. 4 от Устройствения правилник на Областните дирекции „Земеделие“

УТВЪРЖДАВАМ:

СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ – ВРАЦА

Със стратегията да се запознаят всички служители на Од "Земеделие" - Враца, за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Цветелина Христова – директор на Дирекция „АПФСДЧР“ при Од „Земеделие“ – Враца.

ИНЖ. СЛАВИ ДИМИТРОВ

Директор Од "Земеделие" – Враца

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Областна дирекция "Земеделие" - Враца

УТВЪРЖДАВАМ: .....

ДИРЕКТОР НА ОД „ЗЕМЕДЕЛИЕ” – ВРАЦА

ИНЖ. СЛАВИ ДИМИТРОВ

ДАТА: 23.08.2021 г.

СТРАТЕГИЯ

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ "ЗЕМЕДЕЛИЕ" - ВРАЦА

ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор Управлението на риска е един от взаимосвързаните елементи на системите за финансовото управление и контрол в организациите от публичния сектор.

Процесът по управление на риска е динамичен процес, свързан с поставените стратегически и оперативни цели на организацията, осъществява се на всички йерархични нива и се осъществява в тясно взаимодействие с вътрешния одит на организацията.

Управлението на рисковете ще осигури на ръководството на Областна дирекция "Земеделие" - Враца предварителна информация за потенциалните събития, застрашаващи целите и възможните методи за намаляване на негативното им влияние и вероятността от настъпването им.

Стратегията отчита обстоятелството, че въвеждането на система за управление на риска в организацията е процес, а не еднократен акт. Тя изгражда съответната управленска култура за прилагане на процеса на управление на риска - на практика.

ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Стратегията за управление на риска в Областна дирекция "Земеделие" - Враца е изготвена в изпълнение на изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и е съобразена с Насоките за въвеждането на управление на риска в организациите от публичния сектор, издадени от Министерство на финансите и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол

Със Стратегията за управление на риска се цели да се опишат етапите, през които преминава процесът по управление на риска, използвания подход, отговорните лица и основните изисквания към процеса.

Настоящата стратегия позволява навременно предприемане на адекватни действия спрямо идентифицирани рискове, застрашаващи постигането на целите на организацията.

Стратегията се прилага от всички нива в Областна дирекция "Земеделие" - Враца, като обхваща всички рискове за добро управление в рамките на риск апетита на Областна дирекция "Земеделие" - Враца.

Внедряването на управлението на риска е част от процеса по взимане на решения и включва свързване на идентифицираните рискове и контролни дейности със стратегическите и оперативни цели на дирекцията.

Стратегията за управление на риска се утвърждава от директорът на Областна дирекция „Земеделие“ - Враца и се актуализира при настъпващи съществени промени в рисковата среда.

СЪЩНОСТ НА ПРОЦЕСА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Управление на риска е процесът по идентифициране, оценяване и мониторинг на рисковете, които могат да повлияят върху постигане на целите на организацията и въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете до едно приемливо равнище-съгласно Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол.

Управлението на риска е динамичен процес, който следва да осигурява добро разбиране на потенциалните заплахи, действия или събития, които могат положително или отрицателно да повлияят на способността на Областна дирекция "Земеделие" - Враца да постигне своите цели.

За да се управлява ефективно риска е необходимо да се знаят следните термини:

„Риск“ е възможността да настъпи събитие, което ще повлияе върху постигане на целите на организацията. Рискът се измерва с неговия ефект и с вероятността от настъпването му.

„Разумна увереност“ – задоволително ниво на увереност, което изисква разходите за вътрешен контрол да не надхвърлят очакваните ползи от него.

„Идентифициране на риска“ – идентифициране на вътрешни и външни събития, които могат да застрашат постигането на целите на организацията.

„Оценка на риска“ – процес, състоящ се от определяне на степен на вероятност от сбъдването на идентифицирания риск и определяне на степен на влияние (ефект) върху целите на организацията при неговото настъпване.

„Вероятност“ – представлява възможността дадено събитие да се случи или с други думи колко е вероятно дадено събитие да се прояви.

„Ефект“ (влияние) – представлява описание и оценка на това какви биха могли да бъдат последствията/въздействието от настъпило събитие. Ефектът може да бъде както отрицателен, така и положителен.

„Присъщ риск“ – риск, свързан с естеството на дейността на организацията при липса на каквито и да е действия (контроли) за смекчаване на вероятността или на ефекта от неговото проявление.

„Остатъчен риск“ – нивото на влияние и вероятност от риск, което остава след реакцията (контрола) на ръководството към риска. След предприемане на конкретни действия (реакция на риска) продължава да съществува риск, който се нарича остатъчен риск, и по същество

изразява факта, че рискът не може да бъде премахнат изцяло. Отговорност на ръководителя е да реши дали равнището на остатъчния риск е приемливо за организацията или е необходимо да бъдат предприети допълнителни действия за неговото намаляване.

„**Реакция на риска**“ – мерки или действия за приемане, ограничаване, прехвърляне или прекратяване на риска.

„**Риск апетит**“ – нивото на риск, което организацията е склонна да приеме при изпълнение на своята мисия, без да бъде застрашено постигането на целите.

РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Съгласно чл. 3 ал. 1 и 2 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор директорът на Областна дирекция “Земеделие” - Враца отговаря за осъществяване на финансовото управление и контрол във всички ръководени от него структури, програми, дейности и процеси при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност.

Директорите на дирекции и началниците на общинските служби по земеделие отговарят и се отчитат пред директора на Областна дирекция “Земеделие” – Враца за своята дейност по отношение на финансовото управление и контрол в структурите и звената, които ръководят.

Процесът по управление на риска е отговорност на директора на ОД “Земеделие” - Враца, който:

1. Утвърждава стратегията
2. Одобрява нивото на риск-апетита на организацията
3. Потребител е на информацията от докладите за състоянието
4. Взема решения за подходящата реакция на риска
5. Утвърждава планове за действие за справяне с рисковете
6. Делегира правомощия и изисква отчетност

В групата по управление на риска в Областна дирекция “Земеделие” – Враца са включени всички ръководни длъжности - директори на дирекции, юрисконсулт, главния счетоводител и началниците на общинските служби по земеделие. Групата се събира веднъж годишно и обсъжда процесите по управление на риска. С изготвения протокол от срещата и попълнения риск-регистър се информира директора за идентифицираните рискове и оценката на ефективността на процеса.

Ръководните длъжности в Областна дирекция “Земеделие” – Враца носят отговорност за идентифицирането, оценката и управлението на рисковете, застрашаващи постигането на целите на структурите, за ефективното управление на персонала и поддържане нивото на компетентност като предоставят информация и предложения за необходими действия по управление на риска и въвеждане на контролни дейности.

ОСНОВНИ ЕТАПИ НА ПРОЦЕСА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

1. Процес на управление на риска

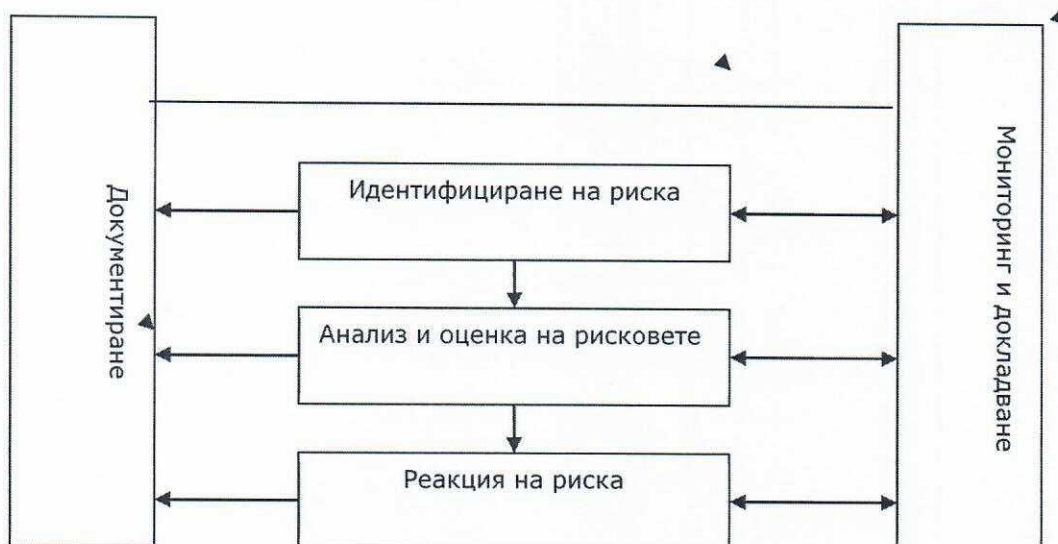
Основните цели на процеса на управление на риска са:

- своевременно откриване и противодействие на значимите за дирекцията рискове;

- своевременно промени в политиката за управление на риска, въз основа на оценката на ефективността на процеса.

1.1. Описание на процеса

Управлението на риска е постоянен процес. Процесът на управление на риска може да бъде разделен на фази, с оглед описание на действията, които се извършват на всяка една от тях и начина на документиране. Следната схема илюстрира процеса на управление на риска.

Процесът по управление на риска се осъществява оперативно от всяка дирекция и общински служби по земеделие и впоследствие се прави годишна оценка на значимите рискове, като резултатите от оперативната оценка се обединяват и се определят значимите рискове за Областна дирекция “Земеделие” – Враца.

1.1.1. Фактори, които влияят на процеса на управление на риска

Оперативна среда е: рамката, в която следва да се прилага управлението на риска. Тя се състои от външни и вътрешни за Областна дирекция “Земеделие” – Враца фактори, които влияят на дейността ѝ.

- **Външни фактори са:** съществуващата нормативна уредба; общественото мнение; икономическите условия в страната; финансирането и наличието на бюджетни ограничения, международни дейности и др.
- **Вътрешни фактори са:** организацията на оперативните дейности в администрацията; наличните ресурси; действащите финансово-счетоводни и ИТ системи; нови дейности, операции или функции; вътрешно реструктуриране на дейности и други.

1.1.2. Цели

Целите на Областна дирекция “Земеделие” – Враца играят съществена роля в цялостния процес на управление на риска. Те служат като отправна точка при идентифицирането на рисковете, техния анализ и оценка и при определянето на подходяща реакция.

Всяко решение, което се взема в рамките на процеса на управление на риска, следва да бъде обвързано с крайния резултат, към който се стреми дирекцията. Следователно, процесът на управление на риска ще е насочен към осигуряване на благоприятни условия за постигане на целите на Областна дирекция “Земеделие” – Враца.

Целите на общата администрация са да създава условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и да извършва техническите дейности по

административното обслужване. В тази връзка съществуват рискове и в дейността на общата администрация. Всяка една следваща промяна на целите на Областна дирекция "Земеделие" – Враца ще даде отражение на дейността на управление на риска.

2. Етапи на процеса на управление на риска

Процесът на управление на риска включва следните основни етапи: идентифициране, анализ и оценка, документиране, реакция на рисковете, мониторинг и докладване.

Областна дирекция "Земеделие" – Враца следва да идентифицира, оцени, анализира, реагира на рисковете и да изготви свой собствен риск-регистър.

2.1. Идентифициране на рисковете

Това е първия етап от процеса на управление на риска, на който се откриват рисковете, които биха могли да повлияят негативно върху изпълнението на целите на дирекцията. От съществена значение при идентификацията на рисковете е:

- тяхното възможно най-пълно откриване, тъй като съществува голяма вероятност рисковете, които не са идентифицирани в тази фаза, да не бъдат открити никога
- моментът на идентифициране на рисковете, тъй като колкото по-рано е открит един риск, толкова по-успешно ще бъде неговото противодействие.

Идентифицирането на рисковете, които са свързани с постигането на определена стратегическа или оперативна цел, следва да бъде описано най-общо по следния начин:

- описание на основните дейности/процеси, свързани с постигане на всяка една стратегическа или оперативна цел;
- определяне на неблагоприятните събития/рискове/, които могат да настъпят и да повлияят на определена дейност/процес.

Правилното идентифициране на рисковете е невъзможно да бъде извършено, ако в организацията не е въведен адекватен процес на целеполагане.

Целите трябва да бъдат разбрани от всички ръководители и служители в организацията, за да се осигури тяхното постигане, чрез изпълнение на конкретни дейности и задачи.

Класификация на рисковете

При идентифицирането на рисковете, застрашаващи постигането на поставените цели, е необходимо да се обхванат всички аспекти на средата, в която съществува организацията и на дейността ѝ. За целта се използват предварително установени класификации на рисковете.

Най-важната класификация на рисковете ги разделя на вътрешни и външни за дирекцията.

Външни рискове – рискове, свързани с външни обстоятелства-политически събития, законодателни промени, промени в икономиката, природни явления, външни организации – партньори, контрагенти, медии и др.

Вътрешни рискове – рискове, свързани с правно-организационната форма, спецификата на дейността и процеса на работа на дирекцията- рискове, свързани със системата за обмен на данни, проблеми, свързани с човешкия ресурс, промени в работните задачи, неефикасно управление и др.

Възможни са и други класификации на рисковете, които да улеснят идентифицирането им.

Необходимо е да се използва единна класификация и дефиниция на рисковете, които се идентифицират, за да може да се определят всички рискове, взаимосвързаните рискове и рисковете, които са се повлияли в миналото.

Веднъж идентифицирани, рисковете се отнасят към съответните категории и се групират.

Всеки риск се отнася към категория, което позволява по-детайлно и структурирано описание на конкретните заплахи.

Колкото по-конкретно определяме и групираме дадени рискове по общите им белези, толкова по-ефективен и ефикасен е контролът, който създаваме, внедряваме и прилагаме за ограничаването им.

Конкретни категории рискове примерно са:

Видове риск	Описание на риск
Риск, свързан с човешки ресурс	Риск, произтичащ от неправилно разпределение на ролята и отговорностите или неадекватна организационна структура
Оперативен риск	Риск, произтичащ от неправилното функциониране на процесите
Риск, свързан с информационните технологии	Рискове, свързани с комуникационните канали
Регулаторни рискове	Рискове, възникващи от промяна в националното законодателство
Финансов риск	Рискът от финансови загуби, причинени от недостатъчно финансиране или от неефективно, неефикасно или неикономично разходване на средствата.
Икономически риск	Рискове, породени от особеностите или промяната на икономическата система (инфлация, конкуренция и др).
Риск, свързан с околната среда	Рискове, свързани с промяна на околната среда.
Риск за сигурността	Риск от злоупотреба с конфиденциална информация и данни, както и от неосигурена физическа сигурност на хора и активи на организацията.
Риск при събиране, обработване и съхранение на личните данни	Рискове, произтичащи от: пропуски в организационно-техническите мерки за защита на данните; обработване на лични данни без законово основание; риск от неправомерно изтегляне на информация - хакерска атака и др.
Корупционен риск	Рискът от искане, даване, предлагане или приемане пряко или косвено на подкуп или всяка друга облага или обещаването на такава, което засяга надлежно изпълнение на едно или повече задължения или поведението на засегнатото лице.

2.2. Оценка на риска

Оценка на риска е вторият етап от процеса на управление на риска. На този етап се изследват причините, вероятността от настъпване, честотата и последиците за възникване на конкретните рискове. Основната цел на този етап е анализиране и оценяване на рисковете, за да могат да бъдат оценени съществените рискове и да се вземе решение как да се контролират тези рискове и какво въздействие да се окаже върху тях, т.е. каква да бъде реакцията на риска.

Рискове се оценяват по следните показатели:

Вероятност-характеризира се с предполагаемата честота за настъпване на неблагоприятното събитие.

Вероятност:

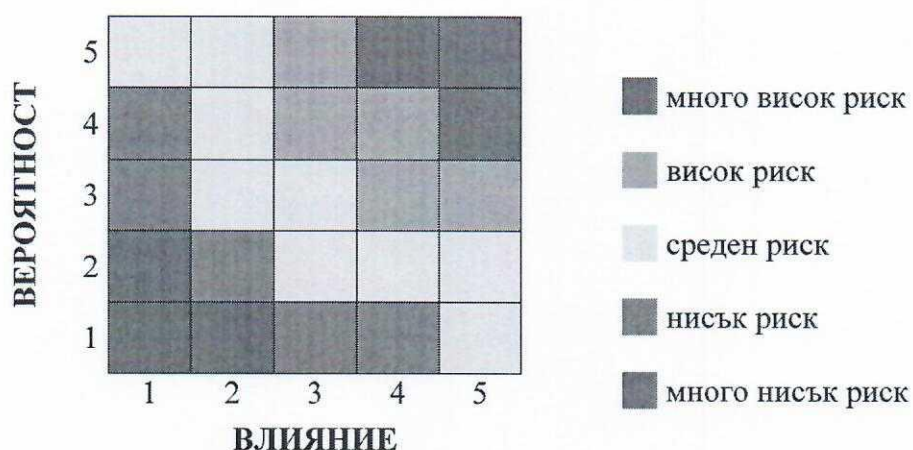
- 1 - много ниска вероятност от настъпване;
- 2 - ниска вероятност от настъпване;
- 3 - средна вероятност от настъпване;
- 4 - висока вероятност от настъпване;
- 5 - много висока вероятност от настъпване.

Влияние-характеризира се с последиците от настъпването на неблагоприятното събитие.

Влияние:

- 1 - много слабо влияние;
- 2 - слабо влияние;
- 3 - средно влияние;
- 4 - силно влияние;
- 5 - много силно влияние.

След определяне на вероятността и влиянието, дадените оценки се умножават и се получава стойност, която представлява цифрово отражение на оценката на риска. Стойност от 1 до 2 е МНОГО НИСЪК РИСК, от 3 до 4 е НИСЪК РИСК, от 5 до 10 е СРЕДЕН РИСК, от 12 до 16 е ВИСОК РИСК и от 20 до 25 е МНОГО ВИСОК РИСК.

Рамката за категоризиране на рисковете е: много високи, високи, средни, ниски и много ниски. При оценката на риска трябва да се има предвид субективния момент при извършването ѝ. Ограничен брой рискове могат да бъдат количествено измерени, но повечето рискове могат да бъдат оценени само субективно.

2.3. Определяне на риск-апетита

След като рисковете са идентифицирани и са оценени вероятността и влиянието им, трябва да се обмисли подходяща реакция на риска. Реакцията на риска е в пряка зависимост от риск апетита на организацията. Риск-апетитът трябва да бъде определен преди да се пристъпи към определяне на реакции към риска и е необходимо условие за ефективно управление на риска. Отговорност на ръководителя на дирекцията е да определи риск апетита.

Изградената контролна среда в системата за финансово управление и контрол в Областна дирекция "Земеделие" – Враца до голяма степен изпълнява ролята на превантивна защита срещу настъпване на вероятни рискове за функциониране на администрацията

Налични ключови контролни дейности – част от контролната среда, са установените вътрешни правила за разрешаване, одобряване, оторизиране, предварителен контрол,

осчетоводяване, наблюдение, антикорупционни процедури, достъп до активи, достъп до информация, съпоставяне на данни и др.

Предприемането от страна на директора на мерки и действия за реакция представлява много съществен етап от управлението на риска. При избора на подходящи действия (реакция) се взема предвид изискването разходите за тях да не надхвърлят очакваните ползи. Този избор зависи от преценката на директора на Областна дирекция "Земеделие" – Враца за нивото на остатъчните рискове, които дирекцията може да приеме, без да се предприемат допълнителни действия.

Възможните реакции, които могат да бъдат предприети са:

Ограничаване на риска – това е най-често срещаната реакция, която ръководителите прилагат. Причината за това е, че рискът рядко може да бъде изцяло избегнат или прехвърлен. Затова следва да се въведат контролни дейности, предоставящи разумна увереност за ограничаване на риска в приемливи параметри в зависимост от значимостта на риска и съобразно разходите за въвеждането на контролните дейности. Рисковете, обект на тази реакция, трябва да се наблюдават периодично.

Прехвърляне на риска – ръководството на дирекцията може да прецени, че рискът е твърде висок и трябва да го прехвърли към друга организация. Класическият начин за прехвърляне на риска е застраховането.

Ако дейността, свързана с постигането на определени цели, е предмет на застраховане, препоръчително е ръководството да предприеме такива действия. В случаите на застраховане възникват допълнителни разходи, но значително намалява показателят „влияние на риска”.

Друг способ за прехвърляне на риска е сключването на споразумение с друга организация, по силата на което се прехвърля осъществяването на определена дейност заедно със съответните рискове по общо съгласие на страните.

Толериране на риска – такава реакция е възможна, само ако определени рискове имат ограничено (незначително) влияние върху постигане на целите или ако разходите за предприемане на действия превишават потенциалните ползи.

В тези случаи реакцията може да бъде толериране на рисковете. Такива рискове трябва да бъдат постоянно наблюдавани. Възможно е различни външни или вътрешни фактори да окажат въздействие върху вероятността и влиянието и да изместят риска в друга по-висока категория.

Прекратяване на риска – някои рискове могат да се намалят или ограничат до приемливо равнище единствено чрез прекратяване на дейността. Бездействието на организацията/организационната единица също може да е риск, защото при него не могат да се постигнат целите, за които е създадена. В публичния сектор възможностите за прекратяване на риска са твърде ограничени, тъй като функциите и стратегическите цели на организациите в повечето случаи се определят от нормативни актове и правителствени програми.

Оценката на риска играе ключова роля при избора на подходяща реакция за намаляване на рисковете. Към един и същ риск могат да бъдат предприети действия, включващи комбинация от горепосочените реакции на риска. Това най-вече се налага при високи рискове, които застрашават постигането на целите на организацията.

Определяне на срок за извършване на контролните и допълнителните действия трябва да е реално изпълним и съобразен с протичането на други действия, процедури и взаимовръзки.

Отговорникът или изпълнителят на контролните или допълнителните действия може да бъде, както някой от ръководителите със съответните функционални компетенции, така и оправомощен подчинен.

2.4. Документиране

Всяка основна дейност, свързана с управлението на рисковете е необходимо да бъде

документирана, за да се осигури проследимост на целия процес. Чрез документиране на всеки риск на всеки етап от процеса по управление на риска се създават условия за редовен и систематичен преглед.

Документът, в който се описва процеса на управление на рисковете се нарича риск -регистър.

Попълва се Таблица на рисковете и оценката им. Основната информация, която се отразява в регистъра е:

- идентифициране на съществените рискове за дейността;
- оценка на тяхното влияние и вероятност;
- предприетите действия (реакция на риска);
- рисковете, които остават да съществуват след предприемане на описаните действия (остатъчни рискове) и тяхната оценка;
- допълнителните действия за понижаване на остатъчните рискове;
- срок за изпълнение на допълнителните действия и служителите, отговорни за тяхното изпълнение.

2.5. Мониторинг и докладване

Осигуряването на ефективност на процеса по управление на рисковете изисква редовно и непрекъснато наблюдение (мониторинг) на всеки негов етап и периодично докладване на идентифицираните рискове и предприетите действия за тяхното намаляване (реакции). За осъществяване на систематично наблюдение, риск-регистъра се преглежда поне веднъж годишно. Определени рискове могат да бъдат прегледани по-често, в зависимост от тяхната специфика или особена значимост. Някои съществени рискове могат да изискват и ежедневен преглед. При възникване на внезапни събития, риск-регистъра може да се разглежда извънредно, без да се чака редовния преглед.

Мониторингът (наблюдението) е най-важната стъпка от цялостния процес на управление на риска, тъй като осигурява ранно предупреждение за рисковете, които могат да се сбъднат и материализират. Целта на процеса по мониторинг и докладване, е да наблюдава дали рисковия профил се променя и да дава увереност на директора, че процеса на управление на риска остава ефективен във времето.

Техниките, които трябва да бъдат използвани, с цел да се подпомогне процесът по мониторинг (наблюдение) на рисковете са:

- идентифициране и проследяване на показателите за риска, които могат да действат като системи за ранно предупреждение.
- напредъкът по отношение на ограничаването на риска следва да бъде обсъждан на редовни срещи;
- редовно докладване за прогреса на изпълнение на плана за действие.

Етапът на докладване на резултатите от управлението на риска е от изключителна важност и следва да бъде организиран по начин, по който да се осигури непрекъсваемост на процеса.

Целта на тази стратегия не е да опише формата на докладването, а да посочи минималните изисквания по отношение на това какво трябва да се докладва за всеки риск.

Тези минимални изисквания са:

- Ясно описание на риска;
- Целта, над която влияе;
- Оценката на влиянието, вероятността, стойността на риска, рейтинга и на остатъчния размер на риска;
- Съществуващи контроли за отговор на риска;
- Предложената стратегия за намаляване на остатъчния риск с допълнителни

действия/контроли.

ИЗГРАЖДАНЕ НА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ“ЗЕМЕДЕЛИЕ“ - ВРАЦА

Директорът на Областна дирекция “Земеделие“ – Враца осъществява оперативната дейност по управление на риска в управляваните от него структури. Управлението на риска се осъществява по отношение на:

- Идентифициране на рисковете в съществуващите и носъздадени дейности
- Оценка и анализ на рисковете по отношение на: значимост и вероятност от настъпване
- Реакция на рисковете и набелязване на дейности за покриване на рисковете
- Мониторинг и проследяване на процеса по управление на риска. Всяка година до 31 май, директорите на дирекции и началниците на общинските служби по земеделие извършват преоценка на процеса по управление на риска в управляваните от тях структури, след което изготвят доклад, придружен с таблица на рисковете и риск-регистър. Обобщен доклад, таблица на рисковете и риск-регистър за Областна дирекция “Земеделие“ – Враца се изпращат на Постоянната работна група за управление на риска /ПРГУР/ в Министерство на земеделието, храните и горите в срок до 31 май всяка година.

При извършване на годишната оценка на рисковете в Областна дирекция “Земеделие“ – Враца се съставя протокол от работната среща.

Неразделна част от стратегията за управление на риска са изготвените и утвърдени от директора вътрешни документи - правила, процедури, заповеди, указания, насоки, инструкции, и др., които в голяма степен следва да способстват за намаляване на риска в дирекцията.

Всички действия, свързани с управлението на рисковете, застрашаващи постигането на целите, задължително се документират.

Настоящата стратегия подлежи на актуализиране в съответствие с промените, които могат да настъпят в целите и задачите на дирекцията.

Приложение 1

РИСК-РЕГИСТЪР

РИСК - РЕГИСТЪР													
Одобрил:Ръководител на структурата													
Слави Димитров													
Име на структурата : Областна дирекция Земеделие - Враца													
Процес, функция или дейност	Програма/цели	Риск	Категория риск	Влияние	Вероятност	Оценка на риск	Предприети действия	Оценка на влиянието	Оценка на Вероятност	Оценка	Допълнителни действия	Срок	Отговорник/изпълнител
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Колона 1 съдържа процеса, функцията или дейността.

Колона 2 съдържа Програмата, по която се финансира изпълнението и поставените цели (стратегически/оперативни).

Колона 3 съдържа рисковете, оценени като много високи, високи и средни, както и тези, които ръководството е решило, че е необходимо да наблюдава. Колоната съдържа рисковете, приети като съществени по времето на изготвяне на риск-регистъра и в момента на неговото актуализиране. В процеса на извършване на преглед и актуализация на риск-регистъра през годината могат да се добавят и други рискове, възникнали поради промяна в обстоятелствата. Други могат да отпаднат в резултат на тяхното понижаване до приемливо за организацията ниво и когато ръководителят е приел, че са предприети адекватни действия и че рисковете не представляват заплаха за постигане на целите.

Колона 4 съдържа категорията риск.

Колона 5 и 6 съдържат оценките на влиянието и вероятността от настъпването на риска, посочен в **колона 4**

Колона 7 съдържа оценките на риска, като за тяхното определяне се използва описания метод.

Колона 8 съдържа основните предприети действия по отношение на идентифицираните рискове при последния преглед на риск-регистъра.

Колона 9, 10 и 11 съдържат оценките на влиянието и вероятността на остатъчния риск след прилагане на описаните в **колона 8** действия.

Колона 12 съдържа информация за необходимостта от допълнителни действия за снижаване на остатъчния риск. Тя се попълва при преглед на риск-регистъра и при установяване, че предприетите действия не са били достатъчно ефективни и рискът не е намален до приемливо за организацията ниво. Ако се установи, че предприетите действия са достатъчни и не са необходими допълнителни мерки, това решение е желателно да се отбележи в същата колона. По този начин се осигурява пълно и правилно документиране на всички решения, свързани с процеса по управление на риска.

Колона 13 съдържа крайния срок, до който допълнителните действия /ако са необходими/, следва да бъдат предприети.

Колона 14 съдържа определения от ръководителя на организацията служител, отговорен за предприемане на допълнителните действия.